

Затверджую
Голова Приймальної комісії
Ректор

Михайло ЗГУРОВСЬКИЙ

Факультет біомедичної інженерії

ПРОГРАМА фахового іспиту

для вступу на освітньо-професійну програму підготовки магістра
«Фізична терапія»

за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Програму ухвалено:

Вченою Радою факультету біомедичної інженерії

Протокол № 08 від «25» березня 2024 р.

Голова Вченої Ради

Віталій МАКСИМЕНКО

ВСТУП

Фаховий іспит проводиться зі вступниками на навчання за освітньою програмою підготовки магістрів «Фізична терапія» за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація.

Приєм на навчання на освітньо-професійну програму «Фізична терапія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціалізацією 227 Фізична терапія спеціальності 227 Терапія та реабілітація проводиться для вступників, які здобули освітній ступінь бакалавра за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація або за напрямом підготовки 6.010203 Здоров'я людини, спеціаліста 7.010203 Фізична реабілітація та магістра 8.010203 Здоров'я людини (професійне спрямування Фізична реабілітація).

Метою програми є ознайомлення абітурієнтів, що мають диплом бакалавра та хочуть продовжити навчання в магістратурі, з умовами та особливостями проведення фахового іспиту. Завданням програми є надання переліку навчального та інформаційного матеріалу для проведення іспиту, що допоможе вступнику підготуватися до конкурсного відбору.

Фаховий іспит дозволяє оцінити рівень підготовки абітурієнта для навчання за освітнім ступенем магістра та сформованості здатності до інтегрованого застосування набутих знань в рамках основних фахових дисциплін бакалаврської підготовки.

Програма фахового іспиту передбачає перевірку набуття вступником компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Обрані для завдань питання подані у основній частині програми. Також в програмі наведений приклад екзаменаційного білету, який складається з чотирьох теоретичних запитань з різних перерахованих нижче тем, відповідь на які абітурієнт надає у письмовому вигляді.

Фаховий іспит проводиться в очній або дистанційній формі з використанням технологій дистанційного навчання та сервісу відеотелефонного зв'язку (Zoom, GoogleMeet тощо) із обов'язковою відеофіксацією процесу проведення іспиту.

Порядок проведення екзамену відповідає «Положенню про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/32>) та «Регламентам проведення семестрового контролю та захистів кваліфікаційних робіт та атестаційних екзаменів в дистанційному режимі» (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

І. ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

1.1 Перелік тем які входять до програми

Програма фахового іспиту містить теми, які призначені для перевірки набуття вступником компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. До програми фахового іспиту включено теоретичні питання з таких тем: фізична терапія опорно-рухового апарату, фізична терапія в неврології, фізична терапія в серцево-судинній і дихальній системі, а також загальна теорія здоров'я, пропедевтика фізичної терапії, технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії.

1.2 Зміст програми

Тема 1. Основні фактори, що формують здоров'я та ставлення до нього.

Біологічний, генетичний, екологічний фактори, їх значення в формуванні здоров'я суспільства. Соціально економічні фактори здоров'я - професія, рівень освіти, прибуток, харчування, матеріальне становище людини, житлові умови, умови праці та їх вплив на формування здоров'я суспільства. Вплив освіти на самооцінку здоров'я. Соціально-демографічні та психологічні фактори здоров'я - вплив освіти на самооцінку здоров'я, санітарно-гігієнічна культура, освіта батьків та самооцінка здоров'я підлітками.

Тема 2. Традиційні показники оцінки стану здоров'я населення. Комплексні показники громадського здоров'я.

Характеристика понять «смертність», «захворюваність», методики їх обчислення і аналізу. Термін життя. Фізичний розвиток. Індекс індивідуального потенціалу здоров'я, методика його визначення. Показники суспільного здоров'я. Загальний індекс здоров'я. Індекс здоров'я населення. Методики визначення показників і індексів.

Тема 3. Системи охорони громадського і індивідуального здоров'я. Основні напрями вдосконалення здоров'я і ставлення до нього.

Шкільна медицина, методичні та організаційні підходи. Оздоровчі системи відпочинку. Проекти та програми захисту та покращення здоров'я різних контингентів населення. Основні напрямки удосконалення образу життя людини. Методи покращення біологічних якостей людини. Вплив рівня освіти населення на суспільне та індивідуальне здоров'я. Виявлення факторів ризику в суспільстві. Моделі управління здоров'ям людей в державі.

Тема 4. Етапи розвитку фізичної терапії, основні принципи та задачі, організаційні форми фізичної терапії.

Історія виникнення фізичної терапії, етапи розвитку, визначення сучасного поняття реабілітації, види реабілітації. Фізична терапія, її особливості.

Основні принципи та задачі, етапи та організаційні форми фізичної терапії. Основні складові компоненти фізичної терапії.

Тема 5. Класифікація основних категорій життєдіяльності.

Шкали кількісної оцінки стану хворого різних нозологічних груп. Показання, протипоказання до призначення реабілітаційної програми. Реабілітація в гострому, підгострому та довготривалому періодах. Класифікація основних категорій життєдіяльності та їх обмежень за ступенем вираженості. Ступені здатності до самообслуговування, до самостійного пересування, до навчання, до трудової діяльності, до орієнтації, до спілкування, до контролю власної поведінки.

Тема 6. Основні принципи діагностики у фізичній терапії.

Реабілітаційне обстеження. Форма комплексного обстеження. ММТ, Визначення цілей реабілітації, основні контингенти хворих для амбулаторної реабілітації, тривалість реабілітаційного курсу в залежності від нозології, обсяг реабілітаційних заходів в залежності від рівня реабілітаційної допомоги.

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнтів фізичним терапевтом при порушеннях серцево-судинної та дихальної, нервової систем та опорно-рухового апарату.

Методологія складання приблизних програм реабілітації та комплексів кінезіотерапії для хворих різних нозологічних груп.

Тема 7. Особливості кінезіотерапії та масажу у фізичній терапії.

Основні методи кінезіотерапії. Механізми лікувальної дії фізичних вправ – загальних, гімнастичних, спеціальних. Принципи тренування, вплив фізичних вправ на організм хворого.

Основні засоби кінезіотерапії – фізичні вправи, їх види. Активні та пасивні. Вправи на розтягування, ізометричні, коригуючі, координацію рухів. Дихальні рефлексорні та спеціальні вправи.

Діагностика ефективності занять кінезіотерапією. Систематична реєстрація особистих показників стану здоров'я: функціонального стану систем (ССС, дихальної, нервової, м'язово рухового апарату), самопочуття, фізичного розвитку та фізичної підготовленості у щоденнику самоконтролю. Поширені функціональні тести (ссс, дихальної, опорно-рухового апарату) - Купера, Генчі, Штанге, Летунова, Юхаша для визначення фізичного розвитку та фізичної підготовленості

Тема 8. Фізіотерапевтичні засоби.

Поняття фізіотерапії. Механізми лікувальної дії фізичних чинників. Класифікація фізичних чинників. Лікувальний електрофорез, електросон та електростимуляція. Основні поняття магнітотерапії. Показання та протипоказання до застосування.

Тема 9. Складання комплексних індивідуальних програм фізичної терапії.

Складові програми: обстеження, огляд, оцінка, діагностика порушень, прогноз, втручання. Планування: складання цілей реабілітації. Формування технологій втручання, контроль. Оформлення програми фізичної терапії.

Постановка SMART цілей. Складання програми з використанням терапевтичних вправ (кінезіотерапії), тренування рухових вмінь і навичок, постізометрична релаксація, масаж, преформовані лікувальні чинники.

Тема 10. Обстеження пацієнтів з захворюванням серцево-судинної та дихальної системи.

Опитування, спостереження, антропометрія, пальпація, перкусія, аускультация, функціональні тести, спірографія, пікфлоуметрія, вимірювання життєвих показників, клінічні інструменти оцінювання.

Тема 11. Обстеження пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату.
Опитування, спостереження, огляд, антропометрія, пальпація, суглобова гра, визначення інтенсивності та динаміки болю, оцінювання активного та пасивного руху, вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія), визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія), визначення м'язової витривалості, визначення рівноваги та координації, оцінювання діяльності/активності: присідання, ходьба, ходьба сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення, оцінка стану кукси, клінічні інструменти оцінювання.

Тема 12. Обстеження пацієнтів з захворюваннями нервової системи

Опитування, огляд, спостереження, пальпація, оцінювання рухливості суглобів, оцінювання м'язової сили, визначення рівня і локалізації чутливості, тестування рефлексів, оцінювання м'язового тону, оцінювання м'язової витривалості, оцінювання рівноваги та координації, ризику падіння, оцінювання довільних рухових функцій; тести, шкали для оцінювання болю; тести, шкали для оцінювання рухових функцій та мобільності; клінічні інструменти оцінювання, Види контролю та їх характеристика (форми, методи / клінічні інструменти), Оперативний контроль, Поточний контроль, Етапний контроль.

Тема 13. Фізична терапія при порушеннях серцево-судинної та дихальної систем.

Засоби і методи фізичної терапії. Терапевтичні вправи: дихальні, загально-розвиваючі, аеробного характеру, на розтяг та розслаблення м'язів. Мануальні техніки роботи з грудною кліткою. Позиціонування. Дренажні положення. Масаж. Реабілітаційне

обладнання на основі моніторингу стану пацієнта. Мета реалізації програм фізичної терапії, ерготерапії.

Тема 14. Фізична терапія при порушеннях опорно-рухового апарату.

Засоби і методи фізичної терапії. Терапевтичні вправи: на зменшення болю та набряку, на розвиток сили та витривалості, на підтримку амплітуди руху, на гнучкість, на рівновагу, на координацію. Тренування рухових навичок та умінь: функціональне тренування, переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, ходьба, користування допоміжними засобами для ходьби та кріслом колісним, користування протезами, самообслуговування, самогляд. Позиціонування. Переміщення пацієнта. Масаж. Мануальні техніки, мобілізація суглобів (суглобова гра), постізометрична релаксація. Реабілітаційне обладнання на основі моніторингу стану пацієнта. Мета реалізації програм фізичної терапії, ерготерапії

Тема 15. Фізична терапія при порушеннях нервової системи.

Засоби і методи фізичної терапії. Терапевтичні вправи: на розвиток/відновлення сили, витривалості, гнучкості (розтяг/стретчинг), рівноваги, координації, дрібної моторики, на підтримку амплітуди руху. Тренування рухових навичок та умінь – функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидання, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, ходьба, користування допоміжними засобами для ходьби та кріслом колісним, користування ортезами, самообслуговування, самогляд. Позиціонування. Переміщення пацієнта. Масаж. Мета реалізації програм фізичної терапії, ерготерапії. Профілактики ускладнень, пролежнів та атрофії м'язів, тромбозів та тромбоемболій, респіраторних ускладнень, контрактур, артрозів та артропатій.

Тема 16. Ерготерапія.

Використання підготовчих методів і засобів. Позиціонування. Мобілізація суглобів. Сенсорна стимуляція. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму, функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів), функцій мимовільних рухових реакцій, довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики, зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис), розумових функцій (специфічних та глобальних), сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної функції, сенсорної інтеграції). Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок. Рухових умінь та навичок (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо). Процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організовувати, пристосовуватися тощо). Умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції, уточнювати,

відповідати тощо). Терапевтичне використання заняттєвої активності. Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу. Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій). Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах: активність повсякденного життя (ADLs), інструментальна активність повсякденного життя (IADLs), відпочинок і сон, освіта, робота, гра, дозвілля, соціальна участь. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі. Використання Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я у фізичній терапії: функції організму, структури організму, активність та участь, фактори середовища, особистісні фактори

Тема 17 Безпека життєдіяльності пацієнта під час проведення фізичної терапії.

Безпека проведення реабілітаційних заходів. Безпечне використання обладнання. Дотримання правил септики/антисептики. Дотримання техніки безпеки та справності обладнання. Страхування пацієнта/клієнта під час переміщень. Особливості позиціонування та переміщення пацієнта в ліжку, за допомогою крісла колісного, з милицями. Безпека фізичного терапевта під час виконання професійних обов'язків

Тема 18. Технічні та ортопедичні засоби для фізичної терапії різної нозології. Визначення, значення та класифікація.

Технічні та ортопедичні засоби у технологіях фізичної терапії, ерготерапії. Механізми лікувальної дії технічних засобів. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування технічних засобів для фізичної терапії опорно-рухового апарату. Технології, особливості конструкцій, алгоритми дії, функціональні можливості, функціонування реабілітаційних вертикалізаторів. Технології, особливості конструкцій, алгоритми дії, функціональні можливості, функціонування реабілітаційних вертикалізаторів. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування баланс-систем. Класифікація, особливості технологій та конструкцій, використання корсетів, поясів, ортезів, бандажів, протезів, фіксаторів, коректорів постави, наколінників, фіксуючого обладнання, тьюторів.

Тема 19. Використання локомоторних та пневматичних систем для фізичної терапії, ерготерапії.

Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування локомоторних систем. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування сучасних пневматичних тренажерів.

Тема 20. Комп'ютеризовані та роботизовані тренажери для фізичної терапії.

Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування комп'ютеризованих тренажерів у фізичній терапії. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування роботизованих тренажерів у фізичній терапії. Класифікація, особливості технологій, конструкцій та функціонування екзоскелетів для тулуба, верхніх і нижніх кінцівок.

Тема 21. Допоміжні засоби для фізичної терапії, ерготерапії. Лікувально-діагностичні комплекси зі зворотнім біологічним зв'язком. Тракційні системи.

Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування лікувально-діагностичних комплексів зі зворотнім біологічним зв'язком. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування тракційних систем та апаратів. Особливості конструкцій, алгоритми роботи, функціональні можливості, методики застосування технічних засобів для апаратного масажу. Засоби для особистої гігієни, рухомості, переміщення, підйому, меблі, оснащення та способи їх використання. Засоби для особистої гігієни, рухомості, переміщення, підйому, меблі, оснащення та способи їх використання. *Спеціальні засоби для фізичної терапії, ерготерапії.* Засоби для орієнтування, спілкування, обміну інформацією та способи їх використання. Засоби для пересування та способи переміщення інваліда-візочника.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексне фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі й триває 2 академічні години (90 хвилин) – без перерви. Допуск до складання випробування здійснюється відповідно до списків зареєстрованих вступників за наявності документа, що посвідчує особу.

Під час складання комплексного фахового випробування заборонено використання допоміжної літератури та інших допоміжних матеріалів та засобів.

Екзаменаційний білет містить три теоретичні питання однакової складності – по кожній із дисциплін. Під час іспиту вступник повинен дати відповіді на три запитання, що наведені в екзаменаційному білеті.

При перевірці завдань застосовуються критерії оцінювання, при розробці яких береться за основу повнота, логічність та правильність розкриття питання. Максимальний ваговий бал для кожного питання – 25 балів.

Критерій оцінювання першого та другого питання та кількість балів:

- повна відповідь з поясненнями (не менше 90% потрібної інформації), не містить зайвої інформації – 25...22 балів;
- повна відповідь з неprincipовими неточностями (не менше 80% необхідної інформації), зайвої інформації немає – 21...18 балів;
- принципово правильна відповідь з неprincipовими неточностями (не менше 70% необхідної інформації), є зайва інформація – 17...14 бали;
- повна відповідь з неточностями (не менше 60% потрібної інформації) – 13...10 балів;
- не повна відповідь, в якій відсутні принципові неточності (не менше 50% потрібної інформації), але є помилки – 9...6 балів;
- неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 50% потрібної інформації) 5...1 балів;
- відсутність відповіді – 0 балів.

Загальний бал вступника за комплексне фахове випробування визначається як сума балів, отриманих за відповідь на три запитання екзаменаційного білета.

З метою обчислення конкурсного балу вступника в Єдиній державній електронній базі з питань освіти сумарний бал, отриманий вступником за РСО (60...100 балів), має бути переведений на бали шкали ЄДЕБО (100...200 балів) згідно з Таблицею відповідності:

Таблиця відповідності оцінок РСО (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО

Спеціальність   227 Терапія та реабілітація
Освітня програма   Фізична терапія

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

*комплексного фахового вибування
на підготовку фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти*

1. Охарактеризуйте вплив екологічних факторів на здоров'я людини.
2. SMART-цілі – короткострокові, довгострокові. Визначення та трактування.
3. Охарактеризуйте терапевтичні вправи для покращення рівноваги, показання та протипоказання, алгоритм виконання.
4. Назвіть особливості функціонування локомоторних систем, наведіть приклади.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 блок питань

Базова

1. Будзин В. Б90 Основи медичних знань : навч. посіб. / Віра Будзин, Оксана Гузій. - Львів : ЛДУФК, 2018.- 148 с.

<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10748/1/Будзин%20В.%20Основи%20Медичних%20Знань.pdf>

2. Корнійчук Н., Гарлінська А., Заблоцька О. Теорія здоров'я, здорового способу життя та нетрадиційні засоби оздоровлення : курс лекцій / уклад. Н. Корнійчук, А. Гарлінська, О. Заблоцька. – Житомир, 2022. – 181 с.

3.. Кара С. І. Теорія здоров'я та здорового способу життя: навч. посіб. / С. І. Кара. – Бердянськ : БДПУ, 2019. – 167 с.

4. Міхєєнко О.І. Загальна теорія здоров'я: навч. посіб. / О.І.Міхєєнко. – Суми. – Університетська книга, 2019. – 156 с.

5. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник /К.О.Пашко, Д.В.Попович, О.В.Лотоцька та ін. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 360 с.

6. Мойсак О.Д., Тимчик О.В. Основи медичних знань. Перша медична допомога: навчальний посібник для роведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018 – 77 с.

<https://core.ac.uk/download/pdf/185261798.pdf>

7. . Дієтичне харчування: підручник / О.І.Черевко, Н.В.Дуденко, Л.Ф.Павлоцька, Л.Р.Димитриєвич, Л.А.Скуріхіна. – Харків: Світ книг, 2019. – 360 с.

8. Світ медичних бібліотек: події, факти, цифри. Рік 2020: Інформаційно-аналітичний огляд/Національна наукова медична бібліотека України; уклад.: О. М. Кірішева, Т. В. Кулієва, С. М. Науменко; відп. ред. Т. А. Остапенко – Київ, 2021 – 152 с.

https://library.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/svit_med_bibl_2020.pdf

9. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я: МКФ / переклад на укр. мову (Затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2018 року № 981 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України 21.12.2018 № 2449). – Всесвітня організація охорони здоров'я.- 256с.

https://physrehab.org.ua/wp-content/uploads/docs/5210-preklad_mkf_dorolsa_v_docx.pdf

Допоміжна

1. Андриученко Т., Вакуленко О., Волков В., Дзюба Н., Коляда В., Комарова Н., Пеша І., Тілікіна Н., 2018. Формування здорового способу життя. Навчально-методичні рекомендації . К.: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», [online] Доступно: http://dsmsu.gov.ua/media/2018/10/10/50/metodichka_ZOJ_A4.pdf

2. Жабокрицька О.В. Нетрадиційні методи й системи оздоровлення / О.В. Жабокрицька, В.С. Язловецький. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім.В. Винниченка, 2002. – 196 с.

3. Кошева Л.В. Фітнес : навчальний посібник (для викладачів і студентів) / Л. В. Кошева. – Краматорськ : ДДМА, 2018. – 63 с

2 блок питань

Базова

1. Григус І.М., Брега Л.Б. Фізична терапія в кардіології. Навчальний посібник, Рівне, 2018 – 269 с. https://drive.google.com/drive/folders/1q6aDK6V9e3kGu0o_-EGmQyIDGR5hIhAB?usp=sharing

2. Григус І.М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навчальний посібник / І М Григус. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 170 с.

3. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ : пер. з рос. / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва, С. Ю. Макаров. — 2-е видання. — Вінниця: Нова книга, 2019. — 520 с.

4. Кумар В. Основи патології за Роббінсом: пер. 10-го англ. вид / В. Кумар, А.К. Аббас, Д.К. Астер. — К. : Медицина, 2018. — 420 с.

5. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації: підручник/М.І. Швед та ін.; за ред. проф. М.І. Шведа. – Тернопіль: ТНМУ: Укрмедкнига, 2021.– 411 с.

6. Основи деонтології [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Ю. В. Копочинська, С. Б. Латенко. – Електронні текстові дані (549 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 87 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42302>

7. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. 372 с

8. Масаж загальний та самомасаж: підручник/ [Л.О. Вакуленко та ін.] - Тернопіль: ТНМУ: Укрмедкнига, 2018. – 379 с.

9. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація. Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. – Слов'янськ: ТОВ «Видавництво “Друкарський двір”», 2020. Т. 2. 340 с.

10. Фізична реабілітація при ендопротезуванні органів та суглобів: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, Глиняна, Ю.В. Копчинська, І.Ю. Худецький; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл 173 МБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020-190 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/32974/1/NavchPosib_Fizychna-reabilitatsiia-pry-endoprotezuvanni.pdf

11. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко; за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 372 с.

12. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник + DVD-ROM / за ред. проф. О. Г. Яворського. — 5-е видання. — К. : Медицина, 2018. — 552 с

Допоміжна

1. Шаповалова В.А., Коршак В.М. Спортивна медицина та фізична реабілітація. Київ : Медицина, 2008. 248 с.

2. Сітовський А.М. Методика застосування терапевтичних вправ при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч.-метод. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 178 с.

3. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 280 с.

4. Практикум з пропедевтики внутрішньої медицини. Частина 1. Основні методи обстеження хворих у клініці внутрішніх хвороб / упоряд. Т. В. Ащеулова, Т. М. Амбросова, Н. І. Питецька та ін. Харків : ХНМУ, 2020. 72 с.

5. Грейда Н.Б. Основи ерготерапії та функціональне тренування: конспект лекцій. - Луцьк, 2022. - 50 с.

6. Анатомія людини: у 3-х томах: підручник для ст-ів ВМНЗ 4-го рівня акредитації / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук ; за ред. А. С. Головацького, В. Г. Черкасова. — 7-е видання. — Вінниця: Нова книга, 2018. — Т. 1. — 368 с.

4 блок питань

Базова

1. Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 1. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 563 с. Попадюха Ю.А.
2. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Підручник у 2 томах. Т 2. / Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 673 с
3. Попадюха Ю. А. Сучасні комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях: Навч. посіб. / Ю.А.Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 656 с.
4. Кашуба В.О. Біомеханіка просторової організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень: монографія / В.О.Кашуба, Ю.А. Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2018. - 768 с.: іл. – Бібліогр.: с. 751 – 768.
5. Філак Я.Ф. Протезування та ортезування у фізичній терапії: навчальний посібник /Я.Ф. Філак, Ф.Г. Філак. Ужгород: ФОП Сабов А.М. 2018. 102 с.
6. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 280 с.
7. Попадюха Ю. А. Сучасні комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях: Навч. посіб. / Ю.А.Попадюха. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 656 с.

Допоміжна

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О. Вакуленко [та ін.]; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. - Тернопіль: Укрмедкн.: ТДМУ, 2018. - 371 с.
2. Тренажери в системі оздоровчого тренування. Методичні вказівки з самостійної роботи з дисципліни «Основи фізичної реабілітації» для студентів галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини» / Укл.: Самохін М.К. Чернігів: ЧНТУ, 2015. 54 с
3. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навчальний посібник / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін.; під ред. Н.А. Добровольської, О.В. Федорича, А.С. Тимченка, І.П. Радомського. Київ. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 368 с.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

д.м.н. професор кафедри ББЗЛ

Ігор ХУДЕЦЬКИЙ

к.т.н. доцент кафедри ББЗЛ

Юлія АНТОНОВА-РАФІ

ст. викладач кафедри ББЗЛ

Світлана ЛАТЕНКО

д.п.н. професор кафедри ББЗЛ

Юрій ВИХЛЯЄВ

Програму рекомендовано:

кафедрою біобезпеки та здоров'я людини

Протокол № 12 від « 14 » березня 2024 р.

Завідувач кафедри ББЗЛ

Ігор ХУДЕЦЬКИЙ